

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko M. S.
o uzgodnienie treści księgi wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 października 2019 r., którym zmieniono wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 marca 2018 r., nakazujący usunąć sprzeczność pomiędzy stanem prawnym spornej nieruchomości gruntowej ujawnionym w treści księgi wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym poprzez oddalenie powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący oparł wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszych dwóch z wymienionych przyczyn.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - niepubl.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - niepubl.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, niepubl.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - niepubl.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, niepubl.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, niepubl.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych

pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, niepubl.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 - niepubl), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, niepubl.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 - niepubl.).

W niniejszej sprawie skarżący nie wskazał skonkretyzowanych zagadnień prawnych, na skutek czego Sąd Najwyższy nie jest w stanie ocenić skargi kasacyjnej pod kątem wymagań z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zarzucając Sądowi odwoławczemu naruszenie art. 83 § 1 k.c. powód nie wskazał również, na czym - jego zdaniem - polegają co najmniej dwa rozbieżne sposoby wykładni tego przepisu, które mogłyby znaleźć zastosowanie w tej sprawie. Skarżący nie tylko nie

powołuje żadnych rozbieżnych orzeczeń Sądu Najwyższego bądź sądów powszechnych ani odmiennych stanowisk reprezentowanych w doktrynie prawa, lecz nawet nie czyni próby samodzielnego opisania różnych sposobów interpretacji wykładni wskazanego przepisu, zgodnych co do zasady z powszechnie przyjętymi zasadami wykładni prawa. Ostatecznie zatem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przedstawiono żadnej rozbieżności w wykładni art. 83 k.c., co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny skargi z perspektywy art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Główną tezę wyводу skarżącego zamieszczonego w części skargi zatytułowanej „uzasadnienie przyjęcie skargi do rozpoznania” jest polemika z przyjęciem przez sądy *meriti*, że umowa zawarta między konkubentami dnia 14 marca 1995 r. z aneksem z dnia 27 października 2000 r. nie miała charakteru pozornego. W ocenie skarżącego brak było najbardziej istotnego elementu oświadczenia woli, tj. zamiaru wywołania skutków prawnych. Takie twierdzenie stoi w sprzeczności z ustaleniami sądów rozpoznających sprawę, bowiem wskazały one w sposób przejrzysty i logiczny, że oświadczenia woli stron obejmowały definitywne przeniesienie własności nieruchomości, ponieważ w przypadku niewypłacalności powoda, zamiarem stron było, by nieruchomość pozostała przy B. G.. Co więcej, w toku postępowania wykazano, że B. G. korzystała z nieruchomości jak właściciel, rozporządzała nią na wypadek śmierci itp. Teza o występowaniu pozorności zawartej umowy oparta jest zatem na stanowisku polemicznym wobec ustaleń sądów pierwszej i drugiej instancji, co jest niedopuszczalne na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2, § 5 pkt 8 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.